

Haridus- ja teadusministri käskkirjaga
„Konkursi tingimused ja kord tegevuse
„Temaatiliste teadus- ja arendustegevuse programmide
rakendamine akadeemilise, era- ja avaliku sektori
koosloome ja koostöö edendamiseks nutika
spetsialiseerumise valdkondades“ elluviimiseks vajalike
uurimisteemade ja neid teostavate partnerite leidmiseks“

**Hindamisjuhend „Temaatiliste teadus- ja arendustegevuse programmide rakendamine
akadeemilise, era- ja avaliku sektori koosloome ja koostöö edendamiseks nutika
spetsialiseerumise valdkondades“ elluviimiseks vajalike uurimisteemade ja neid
teostavate partnerite leidmise konkursi tingimuste ja korra juurde**

1. Reguleerimisala

1.1. Käesolev hindamisjuhend (edaspidi *juhend*) sätestab tegevuse „Temaatiliste teadus- ja arendustegevuse programmide rakendamine akadeemilise, era- ja avaliku sektori koosloome ja koostöö edendamiseks nutika spetsialiseerumise valdkondades“ elluviimiseks korraldatava uurimisteemade ettepanekute (edaspidi ettepanek) konkursile esitatud ettepanekute hindamiskriteeriumid, hindamisprotsessi ning paremusjärjestuse moodustamise põhimõtted.

2. Hindamiskriteeriumid

2.1. Ettepanekute teadusliku teostatavuse hindamine toimub käesolevas punktis sätestatud hindamiskriteeriumide alusel. Hindamiskriteeriumi kohta antakse lisaks hindele põhjendatud hinnang, mille koostamisel lähtutakse vastava kriteeriumi hindamisküsimustest. Hindamiskriteeriumis antud hinnangus võib ära märkida ka teised tähelepanekud.

Hindamiskriteerium: Ettepaneku teostatavus.	
Hindamisküsimused Hindamiskriteeriumis hinnatakse ettepaneku teostatavust, uurimismeetodite sobivust, võimalikke eeltulemusi ja kompetentsi kaasatust ettepaneku eesmärkide täitmisel (sh koostöö), juhindudes eelkõige järgmistest küsimustest: 1.1 Kui konkreetset ja asjakohaselt on selgitatud ettepaneku teostatavust? Kui läbimõeldud ja eesmärgipärane on tööplaan ning põhjendatud vajaminevat eelarvet? 1.2 Kui sobivad ja põhjendatud on kavandatud uurimismeetodid? Kui hästi on teadvustatud võimalikke teaduslikke või metodoloogilisi probleeme ja riske? 1.3 Kuivõrd on kirjeldatud juba saadud esialgseid tulemusi või tehtud eelkatseid? 1.4 Kui sobiv on ettepaneku lähte-TVT, arvestades konkursi nõudeid? Kui piisav on lähte-TVT ettepaneku eesmärkide saavutamiseks? 1.5 Kui sobiv on kavandatud uurimisprojekti edukaks elluviimiseks uurimisrühma liikmete kompetents? 1.6 Kui asjakohane on uurimisprojekti elluviimiseks valitud lähenemine (ühe eriala ja asutuse keskne, mitme eriala koostöö,	Hindeskaala 1 kuni 5

partnerite vaheline koostöö, sh koostöö eri sektorite vahel jms)?	
1.7 Kui hästi on põhjendatud koostööpartneri(te) ja kaasatava kompetentsi kaasamine ja valik?	

- 2.2. Ettepanekuid hindavad valdkondlikud ekspertkomisjonid käesolevas punktis sätestatud hindamiskriteeriumide alusel. Iga hindamiskriteeriumi kohta antakse lisaks hindele põhjendatud hinnang, mille koostamisel lähtutakse vastava kriteeriumi hindamisküsimustest. Igas hindamiskriteeriumis antud hinnangus võib ära märkida ka teised tähelepanekud.

Hindamiskriteerium 1. Ettepaneku põhjendatus, selle seos nutika spetsialiseerumise fookusvaldkonnaga. Koefitsient: 40%	
Hindamisküsimused Esimeses kriteeriumis hinnatakse ettepaneku põhjendatust, projekti-idee originaalsust ja olulisust, eesmärkide selgust ja kooskõla konkursi eesmärkidega, ettepaneku eeldatavat olulisust asjakohastes fookusvaldkondades, juhindudes ennekõike järgmistest küsimustest: 1.1 Kui hästi ja selgelt on ettepanek põhjendatud? Mil määral täidab ettepanek konkursi eesmärgi ja tingimusi? 1.2 Mil määral on ettepanek originaalne ja oluline fookusvaldkonna kontekstis? 1.3 Kui arusaadavalt ja veenvalt on kirjeldatud ettepanekuga lahendatavat probleemi, kitsaskohta või kasutamata arenguvõimalust? 1.4 Kui arusaadavalt ja täpselt on selles määratletud ettepaneku põhieesmärgid? 1.5 Kui arusaadavalt ja täpselt on kirjeldatud ettepaneku eeldatavad tulemused ning valdkonnas projekti tulemusel tehtav arenguhüpe? 1.6 Kui selgelt on kirjeldatud ja põhjendatud seos TAIE fookusvaldkonna teekaartide ja seal kinnitatud prioriteetsete suundadega? Kui tegemist on ettepanekuga, mis on seotud mitme teekaardiga, kuidas hästi on need seosed kirjeldatud ja põhjendatud?	Hindeskaala 1 kuni 5
Hindamiskriteerium 2. Ettepaneku mõju fookusvaldkonna arengule, teadmussiirde ja kommertsialiseerimisplaani asjakohasus ning ettepaneku seos ettevõtte/ettevõtlusorganisatsiooni esitatud arenguväljakutse kirjeldusega. Koefitsient: 60%	
Hindamisküsimused Teises kriteeriumis hinnatakse ettepaneku prioriteetsust, ettepaneku seost ettevõtte ja/või ettevõtlusorganisatsiooni esitatud arenguväljakutse kirjeldusega ning teadmussiirde ja kommertsialiseerimisplaani asjakohasust, realistlikkust ja rakenduslikku mõju, juhindudes ennekõike järgmistest küsimustest: 2.1 Prioriteetsus ja mõju – Mil määral on ettepanek strateegiliselt oluline? Kuidas aitavad selle tulemused kaasa valdkonna teadus- ja innovatsioonivõimekuse arengule? Mil määral panustab ettepanek Eesti ühiskonda ja majandusse laiemalt?	Hindeskaala 1 kuni 5

Kuivõrd hästi on põhjendatud olulisust Eesti ühiskonnale ja majandusele? Kuivõrd uuenduslik ja rakendatav on välja töötatud valdkondlik tehnoloogia valdkonna jaoks? Kui suur on võimalik rakendajate hulk Eestis? 2.2 Seos arenguväljakutse kirjeldusega – Kuivõrd selgelt käsitleb ettepanek ettevõtte ja/või ettevõtlusorganisatsiooni esitatud probleemi ja pakub sellele praktilist lahendust? Kuivõrd realistlikud, uuenduslikud ning sobivat lahendust pakkuvad on TA-tegevused arenguväljakutse lahendamiseks? 2.3 Teadmussiirde plaan – Kuivõrd realistlikud on planeeritud teadmussiirde tegevused? Kuivõrd asjakohased ja läbimõeldud on sihtrühmad? Kuivõrd asjakohased on teadmussiirde kanalid ning kommertsialiseerimise meetodid? Kuivõrd toetab teadmussiirdeplaan teadmiste rakendamist ja jätkusuutlikkust? Mil määral panustab projekt valdkonna inimressursi arendamisse, teadlaste ja inseneride järel- ja juurdekasvu tagamisse ja teaduspõhisesse kõrgharidusõppesse? 2.4 Kommertsialiseerimisplaan – Kui hästi ja selgelt on kommertsialiseerimisstrateegia läbimõeldud ja valdkonda sobiv? Kuivõrd läbimõeldult ja realistlikult on oodatavad tulemused määratletud ja rakendatavad? Kuivõrd realistlik on turuanalüüs ja valitud kommertsialiseerimismeetodid? Kuivõrd läbimõeldud on intellektuaalomandi haldus? Kui hästi on põhjendatud ettepaneku majanduslik potentsiaal?	
---	--

2.3. Hindamisskaalad ja hinnangute punktisumma kujunemine:

2.3.1. hindeid antakse astmega 0,5;

2.3.2. iga hindamiskriteeriumi hindamisel kasutatakse üheksaastmelist eristavat hindamisskaalat: suurepärase (5); väga hea-suurepärase (4,5); väga hea (4); hea-väga hea (3,5); hea (3); rahuldav-hea (2,5); rahuldav (2); mitterahuldav-rahuldav (1,5); mitterahuldav (1).

2.4. Hinnete tõlgendus:

2.4.1. Mitterahuldav (1) – ettepanekus on hindamiskriteeriumi mitmeid aspekte käsitletud ebapiisavalt ja/või selles on arvukalt nõrkusi.

2.4.2. Rahuldav (2) – ettepanekus on hindamiskriteeriumide enamik aspekte käsitletud väga üldiselt ning selles esineb märkimisväärsed nõrkusi. Ettepaneku parandamiseks oleks vaja olulisi muudatusi ja täpsustusi.

2.4.3. Hea (3) – ettepanekus on hindamiskriteeriumide enamik olulisi aspekte käsitletud hästi, ent esineb mitmeid puudusi. Mitmed olulised aspektid vajanuks põhjalikumalt ja selgemalt käsitlemist. Korralik, ent mitmete küsitavustega ettepanek.

2.4.4. Väga hea (4) – ettepanekus on hindamiskriteeriumide enamik olulisi aspekte käsitletud väga hästi ning võib esineda vaid üksikuid puudusi või küsitavusi. Soovitavad oleksid vähesed muudatused.

2.4.5. Suurepärase (5) – ettepanek on silmapaistvalt hästi koostatud ning vastab hindamiskriteeriumide kõikidele alakriteeriumidele parimal võimalikul moel. Erakordselt tugev ettepanek kõigis selle aspektides. Suurepärase hinne on erakordne ning vajab sellisena eraldi põhjendamist.

2.5. Lisaks punktis 2.2. kirjeldatud hindamiskriteeriumitele hinnatakse uurimisteemade ettepanekuid lisapunktide andmiseks järgmiselt:

Hindamiskriteerium L1. Ettepanekus on partneritena kaasatud rakenduskõrgkool.	
Hindamisküsimused Hinnatakse, kuivõrd on ettepanekus sisuliselt ja pädevalt kaasatud rakenduskõrgkoolid, nende rollid ja panus uurimisprojekti elluviimisse on piisav ning koostöö akadeemilise, era- ja avaliku sektori vahel on realistlik ja teadlikult korraldatud: L1.1. rakenduskõrgkoolide kaasamine on selgelt põhjendatud ja sisuliselt seotud uurimisprojekti eesmärkide ja kavandatud tegevustega; L1.2. kaasatud rakenduskõrgkoolide pädevus, roll ja vastutus on ettepanekus selgelt kirjeldatud ning vastavad kavandatud ülesannetele; L1.3. rakenduskõrgkoolide panus uurimisprojekti elluviimisse on piisav ja tasakaalus võrreldes teiste partneritega; L1.4. kaasamine toetab teadmussiiret, rakenduslikkust ja koostööd akadeemilise, era- ja avaliku sektori vahel; L1.5. koostöö korraldus ja tööjaotus rakenduskõrgkoolidega on realistlik ja teostatav.	Hindeskaala 0,5 punkti - ettepanek vastab kriteeriumile sisuliselt, pädevalt ja piisavalt; kaasamine on selgelt põhjendatud ja teostatav. 0 punkti – ettepanek ei vasta kriteeriumile, rakenduskõrgkooli kaasamine on puudulik, ebapiisav või ebaselge.
Hindamiskriteerium L2. Ettepanekus on arenguväljakutse kirjeldus, mille on esitanud vähemalt kaks ettevõtet, üks ettevõtte koos ettevõtlusorganisatsiooniga või vähemalt üks ettevõtlusorganisatsioon.	
Hindamisküsimused Hinnatakse, milline kombinatsioon ettevõtteid ja/või ettevõtlusorganisatsioone on esitanud arenguväljakutse kirjelduse, eeldades, et kirjeldus on sisuliselt kooskõlas ettepaneku tegevustega: L2.1. arenguväljakutse kirjeldus on sisukas ning kooskõlas ettepanekus kavandatud tegevustega; L2.2. arenguväljakutse kirjelduse esitaja roll ja panus on selgelt määratletud; L2.3. kirjeldus toetab ettepaneku praktilist rakendatavust.	Hindeskaala 0,5 punkti – arenguväljakutse kirjelduse on esitanud vähemalt kaks ettevõtet ning kirjeldus on sisuliselt kooskõlas ettepanekuga; 0,25 punkti – arenguväljakutse kirjelduse on esitanud üks ettevõtte ja ettevõtlus-organisatsioon ning kirjeldus on sisuliselt kooskõlas ettepanekuga; 0 punkti – arenguväljakutse kirjeldus on esitatud ainult ettevõtlus-organisatsiooni poolt ning kirjeldus on

	sisuliselt kooskõlas ettepanekuga.
--	---------------------------------------

3. Uurimisteemade ettepanekute hindamine

- 3.1. Uurimisteemade ettepanekute hindamine toimub Eesti Teadusinfosüsteemis (edaspidi ETIS).
- 3.2. Kõiki ettepanekuid hinnatakse samade hindamiskriteeriumide alusel ning tuginedes samadele menetlusreeglitele, tagades kõikide ettepanekute võrdse kohtlemise.
- 3.3. Ettepanekute teadusliku teostatavuse hindamine:
 - 3.3.1. Iga ettepaneku teaduslikku teostatavust hindavad punktis 2.1 toodud hindamiskriteeriumist „Ettepaneku teostatavus“ lähtudes vähemalt kaks ekspertkomisjoni välist sõltumatut eksperti (edaspidi teadusekspert).
 - 3.3.2. Teadusekspertide hinnete aritmeetilisest keskmisest kujuneb teadusliku teostatavuse koondhinne.
 - 3.3.3. Hindamiskriteeriumi „Ettepaneku teostatavus“ kvalifitseerumislävend teadusliku teostatavuse hindamisel on 3 punkti (hea).
 - 3.3.4. Kui ettepaneku koondhinne teadusliku teostatavuse eest jääb alla kvalifitseerumislävendi, ei kvalifitseeru see ettepanek rahastamisele ja ettepaneku menetlemine lõpetatakse.
- 3.4. Punktis 2.2 toodud hindamiskriteeriumide 1. „Ettepaneku põhjendatus, selle seos nutika spetsialiseerumise fookusvaldkonnaga“ ja 2. „Ettepaneku mõju fookusvaldkonna arengule, teadmussiirde ja kommertsialiseerimisplaani asjakohasus ning ettepaneku seos ettevõtte/ ettevõtlusorganisatsiooni esitatud arenguväljakutse kirjeldusega“ ning punktis 2.5. toodud hindamiskriteeriumide järgi hindavad ettepanekuid valdkondlikud ekspertkomisjonid.
- 3.5. Uurimisteema ettepanekut hindav valdkondlik ekspertkomisjon võib hinnangu kujundamisel arvesse võtta teadusliku teostatavuse hinnangut.
- 3.6. Valdkondlikul ekspertkomisjonil on õigus küsida ettepanekule lisaretsensiooni valdkondliku ekspertkomisjoni väliselt eksperdilt, kui valdkondlikus ekspertkomisjonis puudub ettepaneku hindamiseks vajalik ekspertiis.
- 3.7. Iga ettepanekut hindab vähemalt kaks (2) valdkondlikusse ekspertkomisjoni kuuluvat eksperti, sh üks ettepanekut hindavatest ekspertidest on vastutav ekspert.
- 3.8. Vastutav ekspert koostab igale ettepanekule esialgse koondhinnangu.
- 3.9. Punktis 2.2. kirjeldatud hindamiskriteeriumide punktide kogusumma arvutamiseks korrutatakse iga hindamiskriteeriumi hinne vastava koefitsiendiga: 1. hindamiskriteeriumi hinne korrutatakse koefitsiendiga 0,4 ning 2. hindamiskriteeriumi hinne koefitsiendiga 0,6. Punktide kogusumma võib olla kuni 5 punkti, punktid ümardatakse ühe komakohani.
- 3.10. Ettepanekud, mis on enne koefitsiendiga korrutamist saanud vähemalt ühe hindamiskriteeriumi (1, 2) eest madalama hinde kui „3 – hea“, ei seata lõplikku paremusjärjestusse ja need jäetakse rahuldamata.
- 3.11. Hindepunktide kogusumma saamiseks liidetakse punkti 3.10. järgi arvutatud punktisummale lisapunktid punktis 2.5. sätestatud kriteeriumide järgi.
- 3.12. Hindepunktide kogusumma saab olla kuni 6 punkti. Saadud kogusumma alusel seatakse uurimisteemade ettepanekud paremusjärjestusse.

4. Paremusjärjestuse moodustamine ja uurimisteemade ettepanekute valik

- 4.1. Valdkondlik ekspertkomisjon kinnitab oma koosolekul igale ettepanekule esialgse lõpphinnangu. Valdkondlik ekspertkomisjon tugineb esialgse lõpphinnangu andmisel valdkondliku ekspertkomisjoni liikmete esitatud hinnetele ja hinnangutele ning

- vastutava eksperdi esitatud esialgsele koondhinnangule, kuid need ei ole valdkondlikule ekspertkomisjonile siduvad.
- 4.2. Valdcondlik ekspertkomisjon kinnitab esialgsete lõpphinnangute alusel ettepanekute esialgse paremusjärjestuse.
 - 4.3. Valdcondliku ekspertkomisjoni kinnitatud esialgne lõpphinnang edastatakse koos valdkondliku ekspertkomisjoni tingimustega uurimisteema ettepaneku esitajale.
 - 4.4. Uurimisteema ettepaneku esitanud asutusel on õigus esitada kirjalikult arvamus ja vastuväited valdkondliku ekspertkomisjoni hinnangute kohta ETAG-i määratud tähtjaks (ärakuulamine).
 - 4.5. Ärakuulamise käigus ei hinnata üle ekspertide hinnangut. Kui ärakuulamisel tuvastatakse menetlusreeglite rikkumine või faktiviga, mis mõjutab uurimisteema ettepaneku võimalust rahuldatud saada, siis suunatakse ettepanek vajadusel uuesti valdkondlikusse ekspertkomisjoni.
 - 4.6. Ärakuulamise tulemuste põhjal kinnitab valdkondlik ekspertkomisjon igale uurimisteema ettepanekule lõpphinnangu.
 - 4.7. Ettepanekutele hinnangute koostamisel ja paremusjärjestuse moodustamisel arvestatakse kogu asjakohast teavet ja võrreldakse ettepanekuid paremusjärjestuse kontekstis.
 - 4.8. Valdcondlik ekspertkomisjon võib ettepanekute lõpphinnangus kirjeldada tingimused, mida ettepanekut esitav asutus ja uurimisprojekti juht on kohustatud toetuse saamiseks täitma, sh valdkonna inimressursi ning teadlaste järel- ja juurdekasvu, koostöö ning partnerite kaasamise osas.
 - 4.9. Valdcondlik ekspertkomisjon võib teha ettepaneku kasutada uurimisteema elluviimiseks teist ühikuhinda või vähendada projekti kestvust. Uurimisteema ettepaneku esitaja peab viie (5) tööpäeva jooksul alates valdkondliku ekspertkomisjoni ettepaneku tegemisest andma teada, kas ta on nõus uurimisteema ettepaneku täitmisega sellistel tingimustel. Kui uurimisteema ettepaneku esitaja ei nõustu valdkondliku ekspertkomisjoni tehtud ettepanekutega, on valdkondlikul ekspertkomisjonil õigus otsustada eemaldada uurimisteema ettepanek paremusjärjestusest.
 - 4.10. Nõuetele vastavate ettepanekute kohta teeb valdkondlik ekspertkomisjon rahastamise ettepaneku vastavalt paremusjärjestusele konkursil toetusteks eraldatud vahendite lõppemiseni. Rahastamise ettepanekute tegemisel lähtub valdkondlik ekspertkomisjon ettepaneku asukohast paremusjärjestuses, ühtegi uurimisteemade ettepanekut vahele jätmata.
 - 4.11. Umbes üks viiendik konkursile eraldatud kogueelarvest kasutatakse rahastamisetpanekute tegemiseks temaatiliste TA-programmide ülese ekspertkomisjoni poolt nendele uurimisteemade ettepanekutele, mis vastasid konkursi tingimustele, kuid jäid valdkondlike ekspertkomisjonide poolt rahastamise ettepanekuta. Ülejäänud tingimuste osas moodustatakse nende ettepanekute paremusjärjestus sarnastel põhimõtetel. Lõplikus paremusjärjestuses liidetakse need uurimisteemade ettepanekud vastava TA-programmi paremusjärjestusega.
 - 4.12. Paremusjärjestused moodustatakse iga temaatilise TA-programmi kohta eraldi ja fikseeritud toetuse mahtudele (ühikuhindadele) ühiselt.
 - 4.13. Võrdsete hindepunktide kogusumma korral seatakse ettepanekud paremusjärjestusse järgmiselt:
 - 4.13.1. eelis antakse ettepanekule, mis on saanud kõrgema hinde punkti 2.2 hindamiskriteeriumi 2 eest;
 - 4.13.2. kui ettepanekud jäävad võrdsele positsioonile pärast punktis 4.13.1. kirjeldatud tegevust, antakse eelis ettepanekule, mis on saanud kõrgema hinde punkti 2.2 hindamiskriteeriumi 1 eest;

- 4.13.3. kui ettepanekud jäävad võrdsele positsioonile pärast punktis 4.13.2. kirjeldatud tegevust, antakse eelis ettepanekule, mis on saanud kõrgema hinde punkti 2.1 hindamiskriteeriumi eest;
- 4.13.4. kui ettepanekud jäävad võrdsele positsioonile pärast punktis 4.13.3. kirjeldatud tegevust, seatakse need paremusjärjestusse loosimise teel.
- 4.14. Temaatiliste TA programmide ekspertkomisjon võtab otsused vastu konsensuslikult. Kui konsensust ei saavutata, võetakse otsus vastu hääletamisel osalenute lihthäälteenamusega. Temaatiliste TA programmide ekspertkomisjoni koosolekul vastu võetud otsused protokollitakse.